

A tárgyalás előkészítő szakaszában csak a vád tárgyává tett cselekményről állapítható meg, hogy az nem bűncselekmény, és ezért az eljárás megszüntetésének van helye, erre lényeges kérdésben eltérő tényállás alapulvételével nincs törvényes lehetőség [1998. évi XIX. tv. (korábbi Be.) 267. § (1) bek. a) pont; 2017. évi XC. tv. (Be.) 492. § (1) bek. a) pont].

- [1] A járási és nyomozó ügyészség 2018. június 26-án „járművezetés ittas állapotban” vétsége miatt emelt vádat L. V. ellen. A járásbíróság három nappal később, az akkor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 267. §-a (1) bekezdésének a) pontjában írt okból megszüntette az eljárást, mivel álláspontja szerint a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény.
- [2] Fellebbezésében az ügyész a végzés hatályon kívül helyezését indítványozta, részletesen kifejtve, hogy a döntés ellentétes a büntető anyagi jog szabályaival – tehát a cselekmény bűncselekmény –, másrészt a bíróság az eljárás e szakaszában a bizonyítékokat nem értékelhette volna, csak tárgyaláson.
- [3] A megyei főügyészség a fellebbezést fenntartotta.
- [4] A jogorvoslattal támadott végzést és a meghozatala előtti bírósági eljárást a törvényszék teljes terjedelmében bírálta felül.
- [5] A fellebbezéssel támadott végzésben az szerepel, hogy L. V. 2018. június 20-án 19 óra 25 perckor gépkocsival közlekedett, s ekkor a szervezetében 0,26 milligramm/liter levegőalkohol-koncentráció volt „szeszesital fogyasztásából származóan”;
- [6] míg a végzés záró részében – tényként, de nem tényállásba foglalva – az áll, hogy „a vádlott szervezetében a cselekmény időpontjában szeszesital fogyasztásából származóan 0,21 mg/l levegőalkohol-koncentráció volt”, s emiatt nem minősült L. V. ittas állapotban lévő személynek.
- [7] Valójában tehát a bíróság nem a vád tárgyává tett cselekményről állapította meg, hogy nem bűncselekmény, hanem fontos kérdésben – bizonyítási eljárás lefolytatása, sőt, érdemi indokolás nélkül – a vádtól eltérve az ügy megítélésére alapvetően kiható más tényről rögzített, s ezután végezte el a jogi értékelést; ily módon megszegte a korábbi Be. 267. §-a (1) bekezdésének a) pontját, amely akkor tette lehetővé (egyben kötelezővé) az eljárás megszüntetését, ha a vád tárgyává tett cselekmény nem minősült bűncselekménynek.
- [8] A megfogalmazás teljesen egyértelmű: az egyetlen, ami e döntés során – az eljárás tárgyaláselőkészítő szakaszában – figyelembe vehető, maga a vád, annak történeti tényállása, nem pedig az, hogy a bíróság szerint a vádbeli tényekből mi bizonyított, illetve

mi lehet a helyes tényállás.

- [9] A vád tárgya (a vádlottnak felrótt magatartás) az, amit a vádló tényként előad; következésképpen, ha a vádbeli (történeti) tényállás valamely eleméhez képest más van leírva az ügydöntő bírói határozat tényállásában, az ott rögzített cselekmény nem azonos a „vád tárgyává tett” cselekménnyel.
- [10] Minthogy a 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) és a korábbi Be. szabályozása a most tárgyalt kérdésben azonos, a végzés meghozatala óta bekövetkezett jogszabályváltozás ezúttal közömbös; az elsőfokú bíróság által vétett hiba jelentősége nem enyészett el. Ezért az egyetlen szóba jöhető következmény a hatályon kívül helyezés, egyszersmind az új eljárás lefolytatására való utasítás [Be. 609. § (1) bek.].
- [11] Annak során az ügyet előkészítő ülésre, majd szükség esetén tárgyalásra kell kitűzni (a bizonyítást a Be. által meghatározott módon lefolytatva), az ítéletben történeti tényállást kell megállapítani, s a tényállásból levonni a jogi következtetést a bűnösségre vagy annak hiányára, ez pedig kizárólag attól függ, hogy a járművezetés során a vádlott szervezetében 0,25 milligramm/liter levegőalkohol-koncentrációnál nagyobb érték előidézésére alkalmas alkohol volt-e, s ha igen, szeszes ital fogyasztásából származott-e.
- [12] Ezért a törvényszék a megszüntető végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

(Balassagyarmati Törvényszék 3. Beüf. 421/2018.)